

TANTÁRGY: 41TRANSZPONÁLÁS ÉS PARTITÚRAJÁTÉK

ALAPSZAK MEGNEVEZÉSE: ELŐADÓMŰVÉSZET

VÉGZETTSÉGI SZINT: ALAPFOKOZAT (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

Felelős szervezeti egység: Szólóhangszerek Tanszék

TANTÁRGYFELELŐS: **Király Csaba** egyetemi docens

Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)

A tárgyat oktató: **Király Csaba** egyetemi docens

Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)

Kreditérték: 1

Oktatott félévek száma: 2

Heti óraszám: 1

Értékelés módja: Gyakorlati jegy

Kötelező

01. A SZAKINDÍTÁSI DOKUMENTUMOKBAN TALÁLHATÓ TANTÁRGYLEÍRÁS:

Transzponálás és partitúrajáték

A zenei tanulmányok során szükséges, hogy a hallgató a zeneműveket ne csak élő koncerten, illetve különféle médialejátszókon keresztül ismerje meg, hanem saját maga olvassa, tanulmányozza azok szövegeit. A tantárgy fejleszti a három és annál több soros partitúra, a transzponáló hangszerek olvasásának képességét, valamint jártasságot biztosít a vokális és hangszeres partitúrák játszásában, transzponálásában.

Irodalom

- Nagy Olivér: Partitúraolvasás, partitúrajáték
- Válogatás a teljes zeneirodalomból

02. A TANTÁRGY ÁLTALÁNOS CÉLJA ÉS SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEI, VALAMINT A MEGSZERZENDŐ KOMPETENCIÁK FELSOROLÁSA

A tárgy célja a vokális és hangszeres partitúrák gyakorlati megismerése és játszása zongorán (max. 2-3 főből álló) csoportos oktatás keretében. A tanulmányok anyagát alkotja a különféle C- és F- kulcsok (brácsa, cselló, fagott, harsona szólamok olvasása, ill. régizene eredeti kottaképek leolvasása), a transzponáló hangszerek ismerete és játéka (A, B, Es klarinét, angolkürt, kürtök, trombiták, szárnykürtök, esetleg scordatúrában lejegyzett vonósok játéka) valamint egyszerűbb művek lapról olvasása (részben négykezes, bizonyos esetekben kétzongorás játék útján) és transzponálása, 2-4-szólamú vokális és hangszeres partitúrák olvasása, játszása, nagyobb zenekari partitúrák megszólaltatása.

03. FELTÉTELEZETT TUDÁSANYAG, ELŐKÉPZETTSÉGI SZINT

Szükséges kottaolvasási szint, lapról-játszási, transzponálási készség.

04. A TANTÁRGY TARTALMA ÉS SZEMESZTERENKÉNTI BONTÁSA ILL. A SZEMESZTERENKÉNT 15 HETES ANNOTÁCIÓ

1. szemeszter:

- Reneszánsz kórusirodalom, 2-6-szólamú művek; C- és F-kulcsok olvasása
- Barokk concerto-tételek, orgonaművek, klasszikus vonósnégyes tételei; lapról olvasás, négykezes játék
- Könnyebb klasszikus szimfónia-tételek; transzponáló hangszerek megismerése; rövidebb darabok, dalok, homofon reneszánsz 4-6 szólamú anyag, ill. korálok transzponálása

2. szemeszter:

- Zenekari művek fúvóhangszer-csoportjainak kiemelt játéka
- Romantikus zenekari művek (nyitányok, szimfónia-szakaszok) zongorázása
- XX. századi zenekari- és kamaraművek tételei; hangszerelési és notációs kérdések.

05. ÓRARENDI-OTTHONI TERHELÉS ARÁNYA

Heti 1x60 perc (max. 2-3 főből álló) csoportos óra. A példák gyakorlása min. heti 1-2 óra otthoni munkát jelent.

06. SZEMESZTER ALATTI ELLENŐRZÉS MÓDJA

Órai beszámolók alapján gyakorlati jegy (partitúra-részletek, transzponálási feladatok zongorás bemutatása).

07. VIZSGAKÖVETELMÉNYEK ILLETVE SZIGORLATI TÉTELSOROK, VAGY ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEK

A tantárgyból nincsen vizsga, értékelés a szemeszter során végzett munka alapján.

A hallgató minden szemeszter elején kap egy követelményszintet demonstráló anyagot (kulcsolvasás, transzponáló hangszerek, partitúraolvasás, transzponálás), melyből nyilvánosan, bizottság jelenlétében kollokvál.

08. A KÖTELEZŐ, ILLETVE AJÁNLOTT JEGYZETEK /IRODALOM JEGYZÉKE

Szakirodalom

- Nagy Olivér: Partitúraolvasás, partitúrajáték (Bp., 1975)
- Reneszánsz kórusművek (Palestrina, Lasso, Victoria régi! összkiadása, DTB Hassler, DTÖ Gallus stb.)
- Barokk concertók, klasszikus vonósnégyesek, divertimentók, szerenádok. Romantikus és XX. századi szimfonikus művek.

09. A TANTÁRGY TÁRGYI SZÜKSÉGLETEI ÉS ELLÁTOTTSÁGA

A tantárgy tanításához 1 vagy 2 zongora, valamint kotta- és partitúraanyag szükséges, melyeket az intézmény könyvtára biztosítja.

10. TANTÁRGYI VONATKOZÁSÚ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK, KUTATÁSOK KÖVETÉSÉNEK MÓDSZERE

Nagy Olivér: Partitúraolvasás partitúrajáték c. könyve alapján oktatott transzponálás és partitúrajáték szisztematikusan foglalkozik a zenekari hangszerek kulcsainak olvasásával, melynek alapos tanulmányozása a partitúraolvasási, hangszerelési ismeretek megalapozásához vezet. A gyakorlati jártasság megszerzéséhez – a könyvben található mintapéldákon kívül – további hangszeres és vokális zeneművek szólamainak együttes olvasását, a reneszánsztól a XX. századig terjedő zeneirodalom partitúráiban a tájékozottság megszerzését tartom fontosnak.

11. A TÁRGY MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI MÓDSZEREI, FEJLESZTÉSI POLITIKÁJA

A tanterv szerint a hallgató az általános zenei tájékozottságához szorosan hozzátartozó partitúraolvasás és transzponálás alapjaival az alapképzés 3-4. szemeszterében ismerkedik. Tudását a továbbiakban jól kamatoztathatja az alt- és tenorkulcsban lejegyzett orgonaszólamok olvasásánál, a kamara- és versenyművek continuo-szólamainak játékánál (a continuo tárgy tanítása: 5-6. szemeszter), valamint a gyakorlati zenélésből adódó transzponálási feladatok megoldásánál (pl. énekes és kórus kísérete; liturgikus orgonajáték során népénekek transzponálása).

E tárgy oktatásának hatékonysága a tanár felkészültségén múlik, amely intézetünkben biztosítva van. Legfontosabbnak tartom a hallgatóknak nyújtott művészi-pedagógiai magatartást, példamutatást. A tantárgy megszerettetése rendkívül fontos a hatékony tanulás eléréséhez.

12. KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

A hallgatónak az alapképzés két szemeszterében végzett tanulmányok, megszerzett tapasztalatok révén alapvető jártasságot szerez a transzponáló zenekari hangszerek, valamint a különféle kulcsok olvasásában, melyekre további tanulmányai során építhet.